ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ»

1 ГРУДНЯ 2023 РОКУ

М. УЖГОРОД

видатки було виконано у 2021 році – 97,53%. За три роки найбільше було виконано запланованих видатків на соціально-культурну сферу у 2020 році - 49,02%, а найменше у 2021 році - 8,35%.

Отже, найбільш значні суми у видатках бюджету Одеської області припадають на соціально-культурну сферу, що відповідає загальній тенденції видатків місцевих бюджетів - вони мають соціальну спрямованість. Але, незважаючи на те, що суми видатків щороку зростають, їх фактичне виконання не досягає 100 відсотків. Це стосується, на жаль, майже всіх напрямків видатків бюджету за функціональною класифікацією. Наведений аналіз виконання видаткової частини бюджету Одеської області свідчить, що незважаючи на заходи, що вживалися Урядом, Міністерством фінансів та Державним казначейством, рівень платіжної дисципліни в бюджетній сфері, на жаль, не виконується повністю.

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання бюджету Одеської області за 2022 рік. URL: https://omr.gov.ua/ua/open-city/budget/byudjet-2022/ (дата звернення: 20.10.2023).

***Олександр Ківшик**, докторант*
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабна війна, розв’язана росією проти України, зумовила перегляд пріоритетних напрямів бюджетного фінансування в умовах кратного зростання дефіциту державного бюджету. Фінансова підтримка підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, в умовах війни відіграє особливе значення, адже від безперебійної діяльності саме цих суб’єктів господарювання, які є базисом національної економіки, значною мірою залежить економічна, фінансова, бюджетна безпека держави та обороноздатність країни.

Негативні тенденції фінансування стратегічних підприємств протягом тривалого часу та відсутність стратегічного бачення їх розвитку на засадах інноваційної моделі стали передумовами формування низького рівня фінансово-економічної безпеки цих суб’єктів господарювання, їх вразливості та/або нездатності протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам в умовах глобальних викликів [1]. Тому актуалізується проблематика зміни парадигми державного управління стратегічно важливими для національної економіки та безпеки об’єктами державної власності.

Державна підтримка стратегічних галузей, зокрема, через бюджетні інструменти є однією із ключових детермінант фінансової стабільності країни [2]. Так, для забезпечення обороноздатності країни у довгостроковому періоді видатки на оборону, частка яких суттєво зросла в структурі видатків зведеного бюджету України у 2022-2023 рр. (рис. 1), має спрямовуватися у розвиток українського оборонно-промислового комплексу, стимулювати виробництво стратегічно важливими підприємствами цієї галузі продукції оборонного призначення, сприяти впровадженню ними нових технологій.

Рис. 1. Структура видатків зведеного бюджету України за січень-вересень 2023 року
(побудовано за даними Міністерства фінансів України [3])

Якісно новий підхід до бюджетного фінансування стратегічно важливих підприємств має стати економічним імпульсом для розвитку пріоритетних галузей, перспективних технологій, у тому числі критично важливих для національної економіки. Лише за таких умов негативний вплив зростання дефіциту державного бюджету може бути нівельований позитивними соціально-економічними ефектами від прискореного інноваційного розвитку національної економіки [4].

Позитивним кроком у зазначеному напрямі є прийняття змін до Бюджетного кодексу України у листопаді 2023 року щодо перенаправлення ПДФО з військових на розвиток вітчизняного оборонно-промислового комплексу [5].

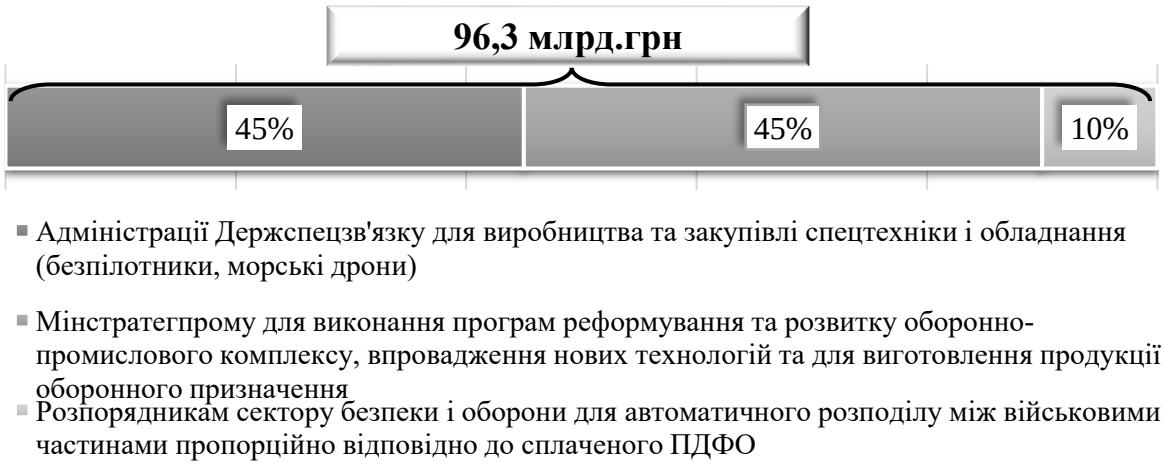

Рис. 2. Додаткове бюджетне фінансування стратегічно важливих підприємств оборонно-промислового комплексу у 2024 році від ПДФО з військових
(побудовано за даними Міністерства фінансів України [3])

Отже, перегляд обсягів бюджетного фінансування у напрямі збільшення їх частки, що припадає на стратегічні галузі, та формування стратегії ефективного використання виробничих і фінансових ресурсів підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, створює нові можливості для зміцнення безпеки національної економіки під час війни й прискореного економічного відновлення у повоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Онищенко С., Маслій О., Дрібна А. Оцінювання фінансово-економічної безпеки підприємства критичної інфраструктури. Вісник Хмельницького національного

університету. Серія: «Економічні науки». 2022. № 6. Том 1. С. 249-258. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/01/2022-312-61-38.pdf
2. Маслій О.А., Глушко А.Д. Державне фінансове регулювання як інструмент мінімізації загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. Вип. 2 (02). С. 125–130. https://doi.org/10.32782/dees.2-21
3. Open budget. Міністерство фінансів України. URL: https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?view=bi
4. Onyshchenko S., Yehorycheva S., Furmanchuk O., Maslii O. Ukraine Construction Complex Innovation-Oriented Development Management. Proceedings of the 2nd International Conference on Building Innovations. 2019. P. 687-700.
5. Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України: Закон України № 3428-IX від 08.11.2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3428-20#Text
6. Пугач О.А. Моделювання загроз системі економічної безпеки національної економіки з позицій їх своєчасного виявлення та передбачення. Економіка і регіон. 2015. № 3(52). С. 103–109.

Олександр Клочок, *студент 3 курсу*
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород
Науковий керівник: Чакій О.І., к.е.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СФЕРИ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ

Активний розвиток фінансових технологій протягом останніх 10 років призвів до виникнення кардинально нової сфери віртуальних активів, які з кожним днем набувають все більшого поширення серед населення переважної більшості країн світу, зокрема України, яка за даними 2022 року увійшла до трійки лідерів з використання криптовалют у всьому світі [1]. Саме тому уряд України наразі активно працює над розробкою та впровадженням законодавства, яке б визначало правовий статус віртуальних активів в Україні і допомагало врегулювати правовідносини, які виникають у зв'язку з обігом даного класу активів. Проте без внесення відповідних змін до Податкового кодексу України набуття чинності іншими нормативно-правовими актами, які б регулювали дану сферу, неможливе. Тому, підсумовуючи вище сказане, доцільно було б дослідити, на якому етапі перебуває розробка законодавства, яке б вносило зміни до Податкового кодексу України стосовно оподаткування операцій з віртуальними активами, на даний момент, а також визначити, якими є особливості оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні відповідно до цього законодавства і які проблеми можуть його супроводжувати.

Станом на 17 листопада 2023 року в Верховній раді Україні зареєстровано два законопроекти про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні: №10225 від 07.11.2023 і №10225-1 від 17.11.2023 [7; 8]. При цьому варто зазначити, що законопроект №10225 був запропонований представниками Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі - НКЦПФР), а законопроект №10225-1 – представниками Міністерства цифрової трансформації України (далі - Мінцифри) на противагу першому, оскільки існують певні розбіжності у поглядах НКЦПФР і Мінцифри на дане питання [6]. Так, відповідно до законопроекту №10225 для фізичних осіб доходи від операцій з віртуальними активами будуть оподатковуватись за ставкою 18% податку на доходи фізичних осіб, а також додатково буде

Навчальне видання

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ

Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

(1 грудня 2023 р., м. Ужгород)

До 60-річчя заснування економічного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Т 65 Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 1 грудня 2023 р.) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. – 315 с.

Збірник укладено за матеріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 1 грудня 2023 р. у ДВНЗ «Ужгородський національний університет», з метою обміну інформацією, досвідом та результатами наукових досліджень з питань модифікації підходів щодо фінансово-кредитного забезпечення розвитку національної та регіональної економіки в реаліях війни та післявоєнного відновлення. Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку фінансової системи держави і регіонів та охоплюють проблемні питання соціально-економічного розвитку України в умовах децентралізації та євроінтеграції, впливу глобальних трансформаційних процесів на фінансову систему країни та функціонування суб'єктів фінансового ринку, модифікації бюджетної та податкової політики в умовах воєнного стану, актуальні аспекти формування зовнішньоекономічної та митної політики держави в реаліях часу, необхідність і перспективи розвитку оціночної діяльності та особливості фінансового менеджменту в період війни та відновлення національної економіки.